

Prova d'avaluació
dels components
bàsics de
la lectura

PACBAL

		Segmentació fonèmica	Principi alfabètic	Lectura de paraules sense sentit	Lectura de paraules amb sentit	Fluïdesa lectora	Comprensió lectora	Vocabulari
P-5	1r.trimestre							
	2n.trimestre							
	3r.trimestre							
Primer	1r.trimestre							
	2n.trimestre							
	3r.trimestre							
Segon	1r.trimestre							
	2n.trimestre							
	3r.trimestre							

Guia d'administració i criteris de correcció

Josep Font, Montse Castells i Dolors Ramon

Escola Estel - Projecte FET (2016)

© 2016, dels textos, els seus autors: Josep Font, Montse Castells i Dolores Ramon
©2016, de l'edició, Escola d'Educació Especial l'Estel, 2016, c/ Jaume I el Conqueridor, 19 - 08500 Vic - Tel. 93 886 33 55
Podeu reproduir, fotocopiar i difondre qualsevol part d'aquest material didàctic sense el permís explícit dels propietaris
del copyright però heu de fer constar sempre la font o l'autoria: ©Escola d'Educació Especial l'Estel –Vic.
ISBN Obra completa: 978-84-606-9497-7 – ISBN Guia d'administració i criteris de correcció: 978-84-608-4874-5

ÍNDEX

1. Introducció	5
2. Segmentació fonèmica	9
3. Principi alfabètic	13
4. Lectura de paraules sense sentit	17
5. Lectura de paraules amb sentit	21
6. Fluïdesa en la lectura oral	25
7. Comprensió lectora	29
8. Vocabulari	33

1

INTRODUCCIÓ

La paraula llegir pot voler dir moltes coses, però el seu significat més acceptat està relacionat amb interpretar o entendre allò que es diu (o que és figurat) en un text escrit o imprès (Diccionari de la Llengua Catalana, 2007). La lectura s'ha convertit en les societats actuals en un instrument primordial no només per l'èxit acadèmic, sinó també i essencialment per tenir accés a la informació, al coneixement existent i a la cultura en general. Tot i així, per assolir aquest objectiu els nens i nenes han d'aprendre a llegir. Això vol dir que han d'adquirir aquells coneixements i habilitats que permeten identificar i comprendre les paraules escrites (el text escrit). Aquest no és un procés fàcil pels nens i nenes i exigeix esforç, temps i l'accés a oportunitats i experiències d'aprenentatge àmplies, organitzades i significatives.

El domini de la lectura és un dels objectius principals de qualsevol sistema escolar i, en conseqüència, de tots els centres educatius. Per aconseguir que els alumnes aprenguin a llegir, les escoles han de tenir present i organitzar una sèrie de components. Això significa decidir els continguts i objectius curriculars de la lectura, el temps horari que s'hi dedicarà, el tipus d'agrupament dels alumnes, els materials i estratègies que es faran servir, els sistemes d'avaluació que se seguiran, la implicació dels pares, etc. Tots i cada un d'aquests components són necessaris per garantir que els alumnes aprenguin a llegir.

Els sistemes d'avaluació que les escoles utilitzen potser és un dels aspectes menys tractats en l'aprenentatge de la lectura. El PACBAL (Prova per a l'Avaluació dels Components Bàsics de l'Aprenentatge de la Lectura) vol omplir una part d'aquest buit existent. A continuació es comenten les característiques principals de la prova (què avalua, cada quan avalua, quina és la seva funció principal, quins són els seus usos i les seves característiques tècniques).

Com el seu nom indica, el PACBAL és una prova que vol servir bàsicament per identificar si els alumnes tenen o no el nivell adequat i suficient d'aquells components que garanteixen l'aprenentatge i el domini de la lectura. En l'actualitat sabem que els components bàsics de la lectura i del seu aprenentatge són els següents (National Reading Panel, 2000; National Research Council, 1998): la consciència fonològica, el principi alfabètic, la identificació i la lectura de paraules, la fluïdesa lectora, la comprensió i el vocabulari. El PACBAL avalua, per tant, cada un d'aquests aspectes que es concreten en les següents proves:

1. Segmentació fonèmica
2. Principi alfabètic
3. Lectura de paraules sense sentit
4. Lectura de paraules amb sentit
5. Fluïdesa lectora
6. Comprensió lectora
7. Vocabulari

Aquests components no s'avaluen tots a cada curs. Només s'avaluen aquells que es consideren, per un rang d'edat determinat, imprescindibles per l'aprenentatge de la lectura. En aquesta primera versió del PACBAL es proposen mesures d'avaluació per P5, Primer i Segon. La prova s'ha de passar tres cops a l'any (a finals del primer trimestre, del segon i del tercer).

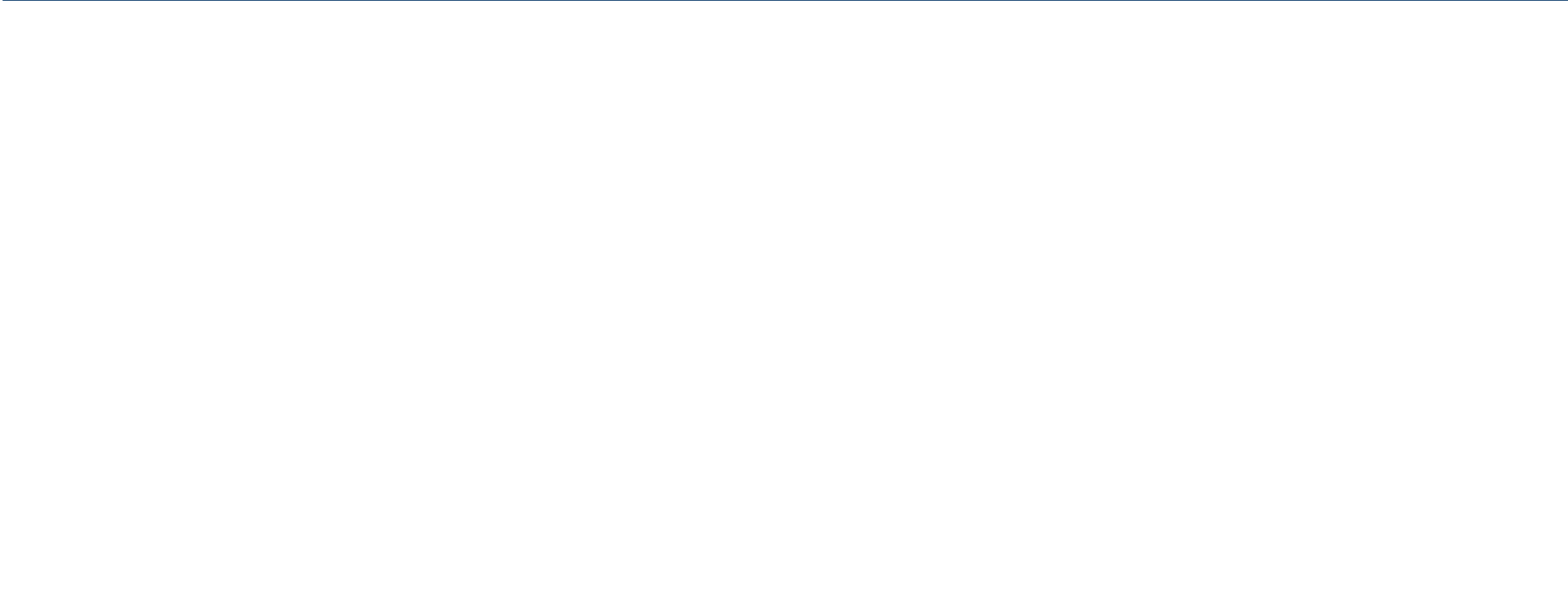
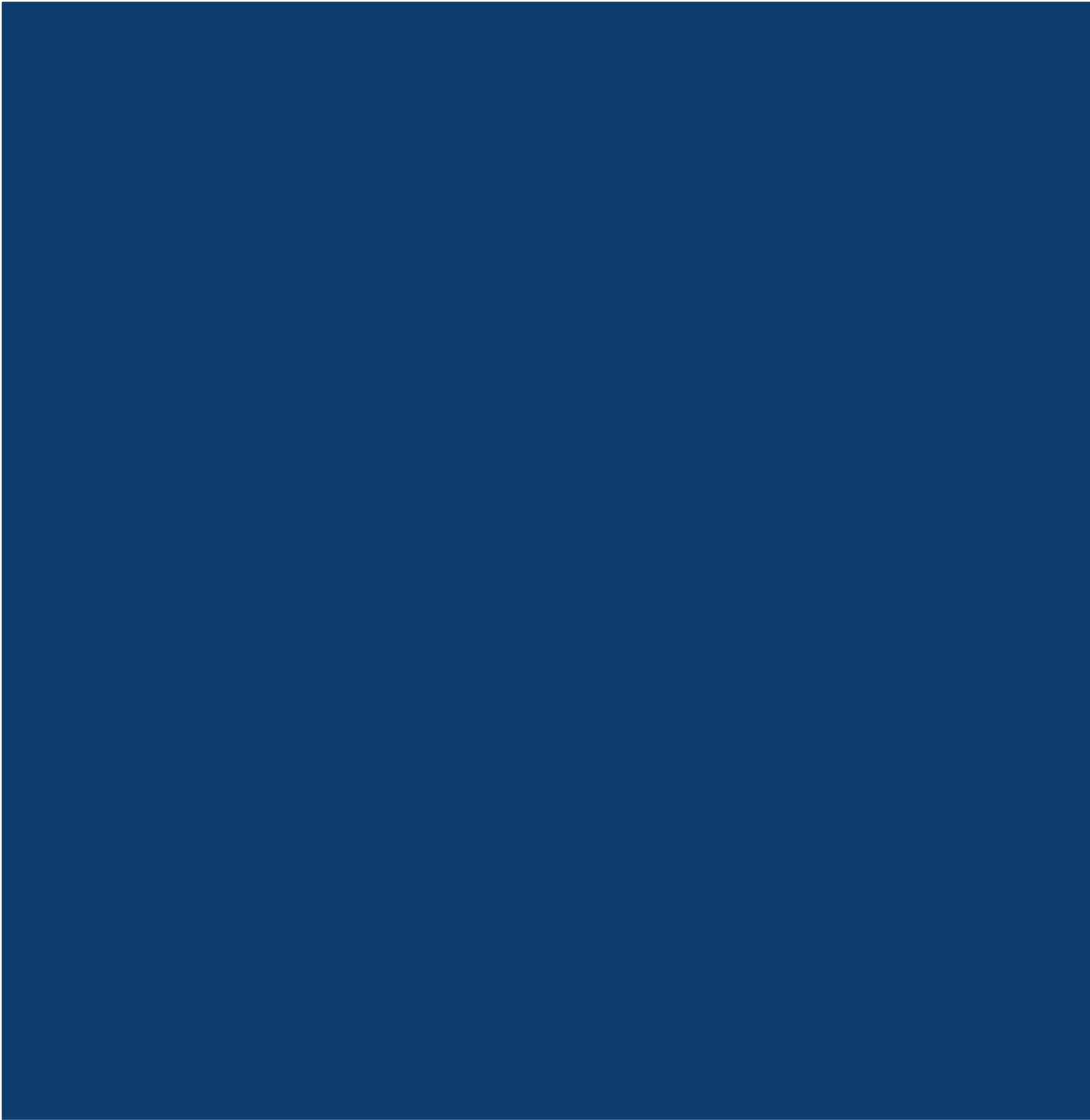
En quan a la funció que compleix el PACBAL hem de dir que és una prova essencialment de cribratge. És a dir, una mesura que serveix per identificar de manera periòdica i ràpida si els alumnes tenen o no el nivell que els permet progressar adequadament en l'adquisició de la lectura, i per prendre mesures d'ajustament de la resposta educativa. Tot i així, el PACBAL també es pot utilitzar per fer control del progrés dels alumnes i avaluar els resultats de la lectura que obtenen a final de curs/cicle.

Els usos que pot tenir el PACBAL és, amb molta probabilitat, una de les aportacions més significatives de la prova. El PACBAL s'ha pensat i desenvolupat no com una mesura d'avaluació aïllada de la lectura, sinó essencialment com una mesura que s'ha d'utilitzar a nivell de tota l'escola i amb una finalitat essencialment preventiva i educativa. Què volem dir amb aquesta afirmació? En primer

lloc, el PACBAL no vol ser un instrument diagnòstic o per identificar exclusivament els alumnes que tenen dificultats. La intenció fonamental del PACBAL és conèixer, el més aviat possible, si els alumnes han adquirit (o estant adquirint a un ritme adequat) els components bàsics que garanteixen l'aprenentatge de la lectura, o quins són els components amb els que l'alumne hi presenta dificultats. Aquesta identificació constitueix un element essencial per prevenir les dificultats lectores. Davant el percentatge tan elevat de fracàs en lectura, una mesura preventiva és la identificació ràpida i primerenca dels nivells de domini dels components de la lectura per part dels alumnes. En segon lloc, el PACBAL no adjudica etiquetes als alumnes. Només estableix el nivell de suport que l'alumne necessita per progressar. És a dir, les puntuacions que l'alumne obté es tradueixen en el tipus i intensitat de l'ajuda que necessita. Concretament, les puntuacions del PACBAL informen al mestre i a l'escola (i al mateix nen o nena) si l'alumne és normatiu, necessita ajuda addicional o ajuda substancial. Això significa que a través del PACBAL (i òbviament d'altres mesures) es poden prendre decisions sobre els continguts, el tipus d'agrupament, els materials i els sistemes d'avaluació més ajustats a les necessitats i característiques dels alumnes i a les exigències del seu progrés.

A més d'aquests usos bàsics, el PACBAL pot servir per conèixer els resultats globals de l'escola i valorar els esforços fets per l'equip de mestres en els processos de millora de l'aprenentatge de la lectura. Es pot utilitzar per conèixer com està situada l'escola en relació a la mitjana de Catalunya. Així mateix, per ajudar als equips docents en les seves propostes de millora de les pràctiques professionals.

El PACBAL s'ha validat en una població de 1500 alumnes de Catalunya durant els cursos escolars 2012-13 i 2014-2015. Concretament han estat 500 alumnes de P5, 500 alumnes de primer i 500 alumnes de segon. S'han validat totes les mesures que integren la prova per cada un dels trimestres. A la pràctica això ha suposat validar 11 mesures al primer trimestre, 12 al segon trimestre i 10 al tercer.

PROVA D'AVALUACIÓ DELS COMPONENTS BÀSICS DE LA LECTURA (PACBAL)

Segmentació fonèmica (SF)

		Segmentació fonèmica	Principi alfabètic	Lectura de paraules sense sentit	Lectura de paraules amb sentit	Fluïdesa lectora	Comprensió lectora	Vocabulari
P-5	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Primer	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Segon	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							

Descripció

La prova de Segmentació fonèmica (SF) avalua l'habilitat que té un alumne per segmentar paraules en els seus fonemes individuals.

La SF és una prova oral. Es presenta a l'alumne, una llista de paraules de 2 a 6 fonemes amb diferents patrons. Se li diu la paraula i se li demana que digui tots els sons en ordre. S'admet també com a correcta qualsevol segmentació que es faci de la paraula, si bé aquest no és l'objectiu de la prova. L'alumne té un minut per segmentar les paraules, i la puntuació final és el nombre de segmentacions correctes.

Material

- Quadern de puntuació
- Suport pel quadern
- Cronòmetre
- Llapis

Normes per a l'administració

1. Col·loca el quadern de puntuació en el suport de manera que l'alumne no pugui veure el que es registra.
2. Explicació que cal donar a l'alumne
 - **Ara et diré unes paraules. Després de dir-les, tu m'has de dir tots els sons que té cada paraula. Per exemple, si dic "sol" tu has de dir /s/ /o/ /l/. Provem-ho una vegada.**
 - **Digues els sons de la paraula "sac".**

RESPOSTES CORRECTES	RESPOSTES INCORRECTES
Si l'alumne diu /s/ /a/ /c/, has de dir:	Si l'alumne dona qualsevol altra resposta has de dir:
Molt bé, els sons de la paraula "sac" són /s/ /a/ /c/.	Els sons de la paraula "sac" són /s/ /a/ /c/. Ara et toca a tu. Digues els sons de la paraula "sac".

• **Ara et diré la primera paraula**

3. Dóna a l'alumne la primera paraula i posa en marxa el cronòmetre.
En el cas que l'alumne repeteixi la paraula se li diu: "**Has de dir els sons de la paraula**", i marcar la paraula com a incorrecta. Dóna l'ajuda cada vegada que calgui.
4. **Norma per deixar la prova.** Si l'alumne no segmenta cap so correctament de les 5 primeres paraules, abandona la prova i anota una puntuació de 0 punts.
5. **Norma dels 3 segons.** Si l'alumne no segmenta cap so després de 3 segons (compta fins a 3 lentament), presenta la segona paraula i anota una puntuació de 0 punts.
6. El temps màxim per segmentar cada so és de 3 segons. Si l'interval entre dos sons de la mateixa paraula és superior a 3 segons s'ha de proporcionar la següent paraula.
7. **No segmentació.** Si l'alumne repeteix tota la paraula, ratlla la paraula i posa una puntuació de 0.
8. A mesura que l'alumne diu els sons:
 - Els sons individuals segmentats correctament no es marquen.
 - Ratlla (/) cada grafia que l'alumne digui incorrectament o que trigui més de 3 segons a dir.
 - Si l'alumne fa qualsevol altra segmentació, subratlla els sons segmentats.
9. Tan aviat com l'alumne acabi de dir els sons, presenta-li la següent paraula de manera ràpida i clara.
10. Transcorregut 1 minut, digues "**prou**", posa un claudàtor (]) i dóna la prova per acabada.
11. Suma el nombre de sons o síl·labes segmentats correctament de cada línia i anota la puntuació total al final del full de registre.
12. Anota els patrons d'error més freqüents que ha comès l'alumne i si la segmentació és sil·làbica. Aquesta informació servirà per a una posterior anàlisi, valoració i ajustament de la intervenció.

criteris de correcció

1. Dóna 1 punt per a cada part diferent de la paraula que se segmenta correctament.
Si l'alumne acaba la prova abans d'un minut, se li dóna la puntuació aconseguida.
2. **Segmentació correcta.** És qualsevol **part diferent** (un so, dos sons consonàntics o una síl·laba) d'una paraula.

3. **Addicions.** Les addicions no es compten com a errors si se separen dels altres sons de la paraula.

Exemple:

PARAULA	L'alumne diu...	Proc. puntuació	Segments correctes
mar	"m.a.r."	/m/ /a/ /r/	3/3
mar	"m.a.r...s."	/m/ /a/ /r/	3/3
mar	"mi.a.r"	/mi/ /a/ /r/	2/3

4. **Articulació i dialecte.** No es penalitza un alumne quan fa una pronunciació incorrecta per causes dialectals, d'articulació o d'interferències d'un segon llenguatge.

Exemple:

PARAULA	L'alumne diu...	Proc. puntuació	Segments correctes
rata	"g...a. t. a"	/r/ /a/ /t/ /a/	4/4

5. **Allargament de sons.** L'alumne pot allargar els sons correctes mentre els diu, sempre que quedi clar que és conscient de cada so individualment. Per exemple, si l'alumne digués "mmmaaarrccc" **mantenint prou temps cada fonema de manera que queda clar que coneix els sons de la paraula**, hauria de rebre una puntuació de 4. Això és un judici que ha de fer cada avaluador i s'hauria de basar en el coneixement que es té de l'alumne. Quan hi hagi dubtes, no es proporciona cap puntuació.
6. **Ordre dels sons.** Els sons o parts que es segmenten han de seguir l'ordre de la paraula per rebre puntuació. Per exemple, si la paraula és "porta" i l'alumne diu /p/ /r/ /o/ /t/ /a/, només la /p/, /t/ i /a/ són correctes. Aquesta paraula té una puntuació de 3 punts.

PROVA D'AVALUACIÓ DELS COMPONENTS BÀSICS DE LA LECTURA (PACBAL)

Principi alfabètic

		Segmentació fonèmica	Principi alfabètic	Lectura de paraules sense sentit	Lectura de paraules amb sentit	Fluïdesa lectora	Comprensió lectora	Vocabulari
P-5	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Primer	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Segon	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							

Descripció

La prova de Principi alfabètic (PA) avalua l'habilitat que té un alumne per anomenar els sons de les lletres majúscules i minúscules.

Es presenta a l'alumne un full on hi ha 60 grafies majúscules i minúscules que inclouen les lletres de l'alfabet, ordenades a l'atzar.

La mesura que es pren és el nombre de sons anomenats correctament en 1 minut.

Materials

- Full d'avaluació de l'alumne
- Quadern de puntuació
- Suport pel quadern
- Cronòmetre
- Llapis

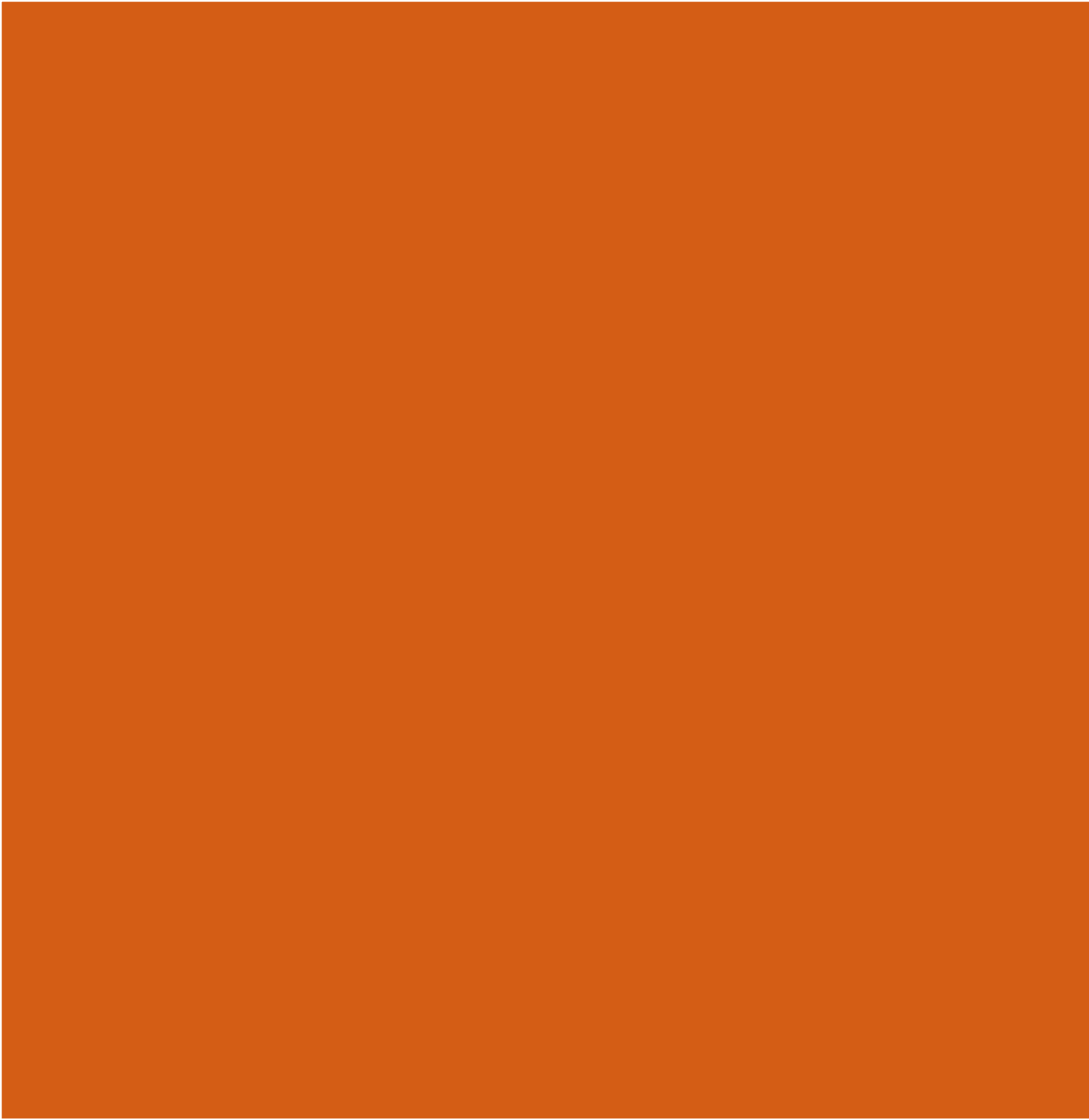
Normes per a l'administració

1. Col·loca el quadern de puntuació en el suport, de manera que l'alumne no pugui veure el que es registra.
2. Posa el full d'avaluació de l'alumne davant seu.
3. Explicació que cal donar a l'alumne:
 - **Aquí hi ha algunes lletres** (assenyala-les). **Digues el so de tantes lletres com puguis. Quan jo digui “comença”, comença aquí** (assenyala la primera lletra) **i vés seguint la pàgina** (assenyala-la). **Assenyala cada una de les lletres i digues el seu so. Si arribes a una lletra de la qual no saps el so, jo te'l diré. Posa el dit a la primera lletra. Estàs preparat?** (pausa). **Comença.**
4. Engega el cronòmetre quan l'alumne digui el primer so.
 - Si l'alumne diu el nom de la lletra en lloc del so, digues: **“Has de dir el so”**, i marca-la com a incorrecta. Proporciona l'ajuda cada vegada que calgui.

5. **Norma per deixar la prova.** Si l'alumne no dóna cap resposta correcta en els sons de la primera línia, deixa la prova i anota una puntuació de 0.
6. **Ratlla (/)** les lletres que l'alumne llegeix incorrectament o que omet. Anota, si pots, el so que ha llegit l'alumne. Les respostes correctes no es marquen.
7. **Norma dels 3 segons.** Si l'alumne dubta del so de la lletra durant 3 segons (comptar fins a 3 lentament), marca la resposta com a incorrecta, digues el so de la lletra, assenyala la propera lletra i digues **"Quin és el so?"**. Aquesta ajuda s'ha de repetir cada vegada que calgui.
8. **Transcorregut 1 minut,** digues **"prou"** després de l'últim so anomenat, posa un claudàtor (]) i dóna la prova per acabada.
9. Anota el nombre de sons correctes i els errors més freqüents que ha comès l'alumne per a una posterior anàlisi, valoració i ajustament de la intervenció.

criteris de correcció

1. Dóna un punt per a cada so dit correctament.
2. **Autocorrecció.** Si l'alumne comet un error i s'autocorregeix abans de 3 segons, escriu "A" (autocorrecció) sobre la lletra i compta-la com a correcta.
3. **Lletres incorrectes.** Una lletra és incorrecta si l'alumne substitueix el so de la lletra que se li presenta per un altre (ex: /b/ per /d/).
4. **Omissions.** Les lletres que s'ometen es puntuen com a incorrectes.
5. **Lletres molt similars de forma.** Depenent de les fonts de lletra utilitzades, algunes lletres són difícils de distingir (ex: La "l" minúscula i la "I" majúscula d'algunes fonts). Si l'alumne dóna una resposta igual per a aquestes dues lletres es considera correcta.
6. **Articulació i dialecte.** No es penalitza l'alumne per una pronunciació incorrecta a causa d'interferències dialectals, d'articulació o de segona llengua.
7. **Saltar-se lletres o una línia.** Si l'alumne se salta lletres o una línia sencera, ratlla-la i no la comptis a l'hora de puntuar.

PROVA D'AVALUACIÓ DELS COMPONENTS BÀSICS DE LA LECTURA (PACBAL)

Lectura de paraules sense sentit

		Segmentació fonèmica	Principi alfabètic	Lectura de paraules sense sentit	Lectura de paraules amb sentit	Fluïdesa lectora	Comprensió lectora	Vocabulari
P-5	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Primer	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Segon	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							

Descripció

La Lectura de paraules sense sentit (PSS) és una prova que inclou la correspondència so-grafia i l'habilitat de combinar sons per formar paraules.

Es presenta a l'alumne un full amb paraules sense sentit formades per diversos patrons ortogràfics i que estan ordenades a l'atzar (per ex., buma, bal, naca, er, us) i se li demana que digui els sons de cada lletra o que llegeixi tota la paraula sense sentit. L'alumne té 1 minut per llegir tantes paraules com pugui, i la puntuació final és el número de lletres que ha llegit correctament.

Materials

- Full d'avaluació de l'alumne
- Quadern de puntuació
- Suport pel quadern
- Cronòmetre
- Llapis

Normes per a l'administració

1. Col·loca el quadern de puntuació en el suport, de manera que l'alumne no pugui veure el que es registra.
2. Col·loca el full d'exemple del material d'avaluació davant de l'alumne.
3. Explicació que cal donar a l'alumne:
 - **Mira aquesta paraula** (assenyala la primera paraula de l'exemple). **És una paraula inventada. És una paraula que no té sentit (que no vol dir res). Mira com llegeixo la paraula: /s/ /u/ /l/ "sul"** (assenyala cada lletra i després passa el dit índex més ràpid per tota la paraula). **Puc dir els sons de les lletres, /s/ /u/ /l/** (assenyala cada lletra), **o llegir tota la paraula sencera "sul"** (passa el dit índex ràpid per tota la paraula).
 - **Ara et toca a tu llegir una paraula inventada. Llegeix aquesta paraula el millor que puguis** (assenyala l'altra paraula del full d'exemple).

<p>RESPOSTES CORRECTES</p> <p>Si l'alumne respon "up" o /u/ /p/, has de dir:</p>	<p>RESPOSTES INCORRECTES</p> <p>Si l'alumne no respon després de 3 segons o respon incorrectament, has de dir:</p>
<p>Molt bé. Els sons són /u/ /p/, o "up".</p>	<p>Recorda que pots dir els sons o pots dir la paraula sencera. Fixa-t'hi: els sons són /u/ /p/ (assenyala cada lletra) o dir la paraula sencera "up" (passa el dit índex ràpid per tota la paraula). Intentem-ho una altra vegada. Llegeix aquesta paraula tan bé com puguis (assenyala la paraula "up").</p>

4. Col·loca el full d'avaluació davant de l'alumne.
5. Explicació que cal donar a l'alumne:
 - **Aquí hi ha més paraules inventades** (assenyala la prova de l'alumne). **Comença aquí** (assenyala la primera paraula) **i continua amb tota la pàgina** (assenyala tota la pàgina d'esquerra a dreta). **Quan digui "comença", llegeix les paraules el millor que puguis. Assenyala cada lletra i digues el so o llegeix la paraula sencera. Posa el dit a la primera paraula. A punt? (pausa) Ja pots començar.**
6. Engega el cronòmetre quan l'alumne comenci a llegir la primera paraula.
7. **Norma per deixar la prova.** Si l'alumne no aconsegueix llegir correctament cap lletra de les paraules de la primera línia, deixa la prova i anota una puntuació de 0 punts.
8. Segueix les paraules en el full del quadern de puntuació i ratlla (/) les grafies que llegeixi incorrectament.

Si l'alumne llegeix lletra per lletra, subratlla cada grafia que llegeix correctament. Si després fa la síntesi, encercla tota la paraula.
9. **La norma dels 3 segons - lletra per lletra.** Si l'alumne no inicia la lectura de la primera lletra o s'atura en la lectura d'una altra lletra de la paraula durant més de 3 segons, digues el so de la lletra correcta, marca-la com a incorrecta, assenyala la lletra següent i digues: "**quin so és?**" Aquesta ajuda es pot repetir cada vegada que calgui. Per exemple, si la paraula és "buma" i l'alumne diu /b/ /u/ (més de 3 segons abans de la "m"), ajuda dient /m/, assenyala la "a" i digues: "**Quin so és?**"

10. La norma de 3 segons - paraula per paraula. Si l'alumne no inicia la lectura d'una paraula després de 3 segons, o s'atura en la lectura d'una lletra o síl·laba durant més de 3 segons, llegeix la paraula, marca-la com a incorrecta, assenyala la paraula següent i digues, **“quina paraula és?”**. Aquesta ajuda es pot repetir cada vegada que calgui. Per exemple, si les paraules són “remi, fa, ni “ i l'alumne diu “remi” (més de 3 segons abans de “fa”), ajuda dient **“fa”** assenyala la paraula següent i digues **“quina paraula és?”**.
11. Transcorregut 1 minut, digues **“prou”** i posa un claudàtor (]) després de l'última paraula que hagi llegit l'alumne.
12. Anota el nombre de sons de les lletres llegits correctament i els tipus d'errors que ha comès l'alumne per a una posterior anàlisi, valoració i ajustament de la intervenció.

Criteris de correcció

1. El criteri de puntuació és el nombre de lletres llegides correctament de cada paraula. Si l'alumne acaba la prova abans d'un minut, se li dóna la puntuació aconseguida.
2. **Sons repetits**. Els sons correctes que es repeteixen dues vegades, només es puntuen un cop.
3. **Autocorrecció**. Si l'alumne comet un error i es corregeix ell mateix abans dels 3 segons, escriu “A” a sobre de la lletra o paraula i compta-la com a correcta.
4. **Ordre dels sons - so per so**. Els sons de les lletres que es diuen de forma aïllada sense seguir l'ordre es puntuen com a correctes. Per exemple, si la paraula és “up” i l'alumne assenyala i diu /p/ /u/, dóna una puntuació de 2.
5. **Ordre dels sons - paraula per paraula**. Quan les paraules es llegeixen ajuntant tots els sons, les lletres s'han de llegir totes en l'ordre correcte per rebre puntuació. Per exemple, si la paraula és “buma”, i l'alumne diu “ubma”, només la “m” i la “a” són correctes. Aquesta paraula té una puntuació de 2.
6. **Insercions**. Les insercions s'ignoren i no es puntuen com a incorrectes.
7. **Omissions**. Les lletres o paraules que s'ometen es ratllen (/) i es puntuen com a incorrectes.
8. **Articulació i dialecte**. No es penalitza l'alumne per una pronunciació incorrecta a causa d'interferències dialectals, d'articulació o de segona llengua.
9. **Saltar-se una línia**. Si l'alumne se salta una línia sencera, ratlla-la i no la comptis en la puntuació.
10. **Lectura de vocals**. L'alumne pot utilitzar els diferents sons de les vocals quan llegeix una paraula (oberta, tancada o neutra). Això no es comptarà com un error.

PROVA D'AVALUACIÓ DELS COMPONENTS BÀSICS DE LA LECTURA (PACBAL)

Lectura de paraules amb sentit

		Segmentació fonèmica	Principi alfabètic	Lectura de paraules sense sentit	Lectura de paraules amb sentit	Fluïdesa lectora	Comprensió lectora	Vocabulari
P-5	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Primer	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Segon	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							

Descripció

La Lectura de paraules amb sentit (PAS) és una prova que inclou l'habilitat de combinar sons per formar paraules. La finalitat principal d'aquesta prova és identificar fins a quin punt l'alumne utilitza la via ortogràfica en la seva lectura.

Es presenta a l'alumne un full amb paraules amb sentit i d'alta freqüència, formades per diversos patrons ortogràfics i que estan ordenades a l'atzar (per ex., casa, dia, nou, vola) i se li demana que llegeixi la paraula. L'alumne té 1 minut per llegir tantes paraules com pugui, i la puntuació final és el nombre de paraules que ha llegit correctament.

Materials

- Full d'avaluació de l'alumne
- Quadern de puntuació
- Suport pel quadern
- Cronòmetre
- Llapis

Normes per a l'administració

1. Col·loca el quadern de puntuació en el suport de manera que l'alumne no pugui veure el que es registra.
2. Col·loca el full d'exemple del material d'avaluació davant de l'alumne.
3. Explicació que cal donar a l'alumne:
 - **Mira aquesta paraula** (assenyala la primera paraula del full d'exemple). **És una paraula que vol dir alguna cosa, que té sentit. Mira com llegeixo la paraula: "mal". Quan llegeixo paraules que tenen sentit he de llegir la paraula sencera, ajuntant tots els sons de les lletres.**
 - **Ara et toca a tu llegir una paraula amb sentit. Llegeix aquesta paraula el millor que puguis** (assenyala l'altra paraula del full d'exemple). **Has de llegir la paraula sencera, ajuntant tots els sons de les lletres.**

<p>RESPOSTES CORRECTES</p> <p>Si l'alumne respon "foc" ajuntant tots els sons, has de dir:</p>	<p>RESPOSTES INCORRECTES</p> <p>Si l'alumne no respon després de 3 segons o respon dient la paraula so per so, has de dir:</p>
<p>Molt bé. Aquí diu "foc"</p>	<p>Recorda que has de llegir la paraula sencera, ajuntant tots els sons de les lletres. Fixa-t'hi: "foc" (passant el dit per tota la paraula). Inten-tem-ho una altra vegada. Llegeix aquesta paraula tan bé com puguis.</p>

4. Col·loca el full d'avaluació davant l'alumne.
5. Explicació que cal donar a l'alumne:
 - **Aquí hi ha més paraules amb sentit** (assenyala la prova de l'alumne). **Comença aquí** (assenyala la primera paraula) **i continua amb tota la pàgina** (assenyala tota la pàgina d'esquerra a dreta). **Quan digui "comença", llegeix les paraules tan bé com puguis. Llegeix la paraula sencera, ajuntant tots els sons de les lletres. Posa el dit a la primera paraula. A punt? (pausa) Ja pots començar.**
6. Engega el cronòmetre quan l'alumne comenci a llegir la primera paraula.
7. **Norma per deixar la prova.** Si l'alumne no aconsegueix llegir correctament cap paraula de la primera fila, o les llegeix so per so i no fa la síntesi, deixa la prova i anota una puntuació de 0 punts.
8. Segueix les paraules en el full del quadern de puntuació i ratlla (/) les que llegeixi incorrectament (si pots, a més de ratllar la paraula, escriu el què ha llegit exactament l'alumne). Si l'alumne llegeix correctament la paraula sencera, encercla-la. Si l'alumne llegeix lletra per lletra, subratlla cada grafia que llegeix correctament. Si després fa la síntesi, encercla tota la paraula.
9. **La norma de 3 segons.** Si l'alumne no inicia la lectura d'una paraula després de 3 segons, o s'atura en la lectura d'una lletra o síl·laba durant més de 3 segons, llegeix la paraula, marca-la com a incorrecta, assenyala la paraula següent i digues, **"quina paraula és?"**. Aquesta ajuda es pot repetir cada vegada que calgui. Per exemple, si les paraules són "casa, dia, nou" i l'alumne diu casa (més de 3 segons abans de "dia"), ajuda'l dient **"dia"**, assenyala la paraula següent i digues **"quina paraula és?"**.

10. Transcorregut 1 minut, digues “**prou**” i posa un claudàtor (]) després de l’última paraula que hagi llegit l’alumne.
11. Anota el nombre de paraules llegides correctament i els tipus d’errors que ha comès l’alumne per a una posterior anàlisi, valoració i ajustament de la intervenció.

criteris de correcció

1. El criteri de puntuació és el nombre de paraules llegides correctament. Si l’alumne acaba la prova abans d’un minut, se li dóna la puntuació aconseguida.
2. **Paraules correctes.** Si l’alumne llegeix la paraula unint els sons de les lletres, encercla-la i dona 1 punt per a cada paraula llegida correctament.
3. **Paraules correctes lletra per lletra.** Si l’alumne llegeix la paraula dient el so de cada lletra separatament però al final la diu correctament ajuntant els sons, dóna 1 punt a la paraula llegida correctament. Per ex: g e r m à
4. **Paraules incorrectes.** Si l’alumne comet un error quan llegeix la paraula, no fa la síntesi o canvia l’ordre de les lletres, ratlla-la (/), i compta-la com a incorrecta.
5. **Autocorrecció.** Si l’alumne comet un error i es corregeix ell mateix abans dels 3 segons, escriu “A” a sobre de la paraula i compta-la com a correcta.
6. **Insercions i omissions.** Les insercions i les omissions es puntuen com a incorrectes.
7. **Articulació i dialecte.** No es penalitza l’alumne per una pronunciació incorrecta a causa d’interferències dialectals, d’articulació o de segona llengua.
8. **Saltar-se una paraula o una línia.** Si l’alumne se salta una paraula o una línia sencera, ratlla-la i no la compta en la puntuació.

PROVA D'AVALUACIÓ DELS COMPONENTS BÀSICS DE LA LECTURA (PACBAL)

Fluïdesa en lectura oral (FLO)

		Segmentació fonèmica	Principi alfabètic	Lectura de paraules sense sentit	Lectura de paraules amb sentit	Fluïdesa lectora	Comprensió lectora	Vocabulari
P-5	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Primer	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Segon	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							

Descripció

La prova de Fluïdesa en lectura oral (FLO) avalua la rapidesa i la precisió de l'alumne en la lectura de textos.

En cada prova es presenten a l'alumne tres textos, amb estructures morfosintàctiques, llegibilitat i contingut adequats al curs corresponent.

Es dóna a l'alumne un minut per llegir cada text. La puntuació final és la fluïdesa lectora, que s'obté calculant la mitjana de les paraules correctes dels tres textos.

Material

- Full d'avaluació de l'alumne
- Quadern de puntuació
- Suport pel quadern
- Cronòmetre
- Llapis

Normes per a l'administració

1. Col·loca el quadern de puntuació en el suport de manera que l'alumne no pugui veure el que es registra.
2. Col·loca el full d'avaluació davant l'alumne.
3. Explicació que cal donar a l'alumne:
 - **Ara hauràs de llegir un tros de cada un d'aquests tres textos. Llegeix aquest primer text** (assenyala'l) **en veu alta. Si t'encalles, et diré la paraula perquè puguis seguir llegint. Mira de llegir tan bé com puguis**, (l'avaluador llegeix el títol i assenyala la primera paraula del text). **Estàs preparat?** (pausa) **Ja pots començar.**
4. Posa en funcionament el cronòmetre quan l'alumne llegeixi la primera paraula del text. El títol no es compta.
5. Segueix la lectura en el full del quadern de puntuació i ratlla (/) les paraules que llegeixi incorrectament. (Si pots, a més de ratllar la paraula, escriu el que ha llegit exactament l'alumne).

6. **Norma per deixar la prova.** Si l'alumne no llegeix correctament cap paraula de la primera línia del primer text, deixa la prova i anota una puntuació de 0. Igualment, si l'alumne llegeix menys de 10 paraules correctament en el primer text, deixa la prova.
7. **Norma dels 3 segons.** Si l'alumne no inicia la lectura d'una paraula després de 3 segons, s'atura o dubta en la lectura d'una lletra o síl·laba durant més de 3 segons, llegeix la paraula, marca-la com a incorrecta i assenjala la següent paraula a llegir.
8. **Transcorregut 1 minut, digues "prou"** atura el cronòmetre, posa un claudàtor (]) després de l'última paraula que hagi llegit l'alumne i retira el text.
9. **Registra el nombre total de paraules llegides en un minut i el nombre d'errors comesos.** Fes la resta per obtenir la fluïdesa en lectura oral. Calcula la mitjana dels tres textos.
10. **És important calcular la precisió lectora de cada text aplicant la següent proporció:**

$$\text{Precisió} = \frac{\text{Paraules llegides correctament} \times 100}{\text{Paraules llegides en 1 minut}}$$
11. **Identificar els patrons d'error per a una posterior anàlisi, valoració i ajustament de la intervenció.**

Criteris de correcció

1. **Lectura de paraules.** Una paraula es puntua correctament si es llegeix bé en el context de la frase. Si es llegeix malament en el context, es marca com a incorrecta i puntua com a error.
2. **Autocorrecció.** Si l'alumne comet un error i es corregeix ell mateix abans dels 3 segons escriu "A" a sobre de la paraula i compta-la com a correcta.
3. **Repetició de paraules.** Les paraules que es repeteixen no es puntuen com a incorrectes. Si l'alumne normalment repeteix paraules de més, fes una anotació al peu del full de puntuació.
4. **Inserir paraules.** Si s'insereixen paraules, no es compten com a errors. Si l'alumne normalment insereix paraules de més, fes una anotació al peu del full de puntuació.
5. **Omissió de paraules.** Les paraules que s'ometen es puntuen com a incorrectes.
6. **Ordre de les paraules.** Totes les paraules que es llegeixen correctament però no en l'ordre corresponent, es registren i puntuen com a incorrectes.
7. **Addició i omissió de lletres.** Davant qualsevol addició o omissió de lletres en una paraula, puntua la paraula com a incorrecta.

8. **Articulació i dialecte.** No es penalitza l'alumne per una pronunciació imperfecta a causa d'interferències dialectals, d'articulació o de segona llengua.
9. **Saltar-se una línia.** Si l'alumne se salta una línia sencera, ratlla-la i no la comptis en la puntuació.
10. **Paraules amb guionet.** Les paraules amb guionet compten com dues paraules només si ambdues parts constitueixen per si soles paraules diferents.

PROVA D'AVALUACIÓ DELS COMPONENTS BÀSICS DE LA LECTURA (PACBAL)

Comprensió lectora

		Segmentació fonèmica	Principi alfabètic	Lectura de paraules sense sentit	Lectura de paraules amb sentit	Fluïdesa lectora	Comprensió lectora	Vocabulari
P-5	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Primer	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Segon	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							

Descripció

La prova de Comprensió lectora (CL) avalua l'habilitat que té un alumne per comprendre un text, i respondre preguntes sobre aquest text.

El nivell de comprensió s'avalua en dos àmbits, amb preguntes explícites i implícites, depenent del curs.

Cada prova consta de dos textos d'extensió variable segons el curs. Els textos es caracteritzen per estructures morfosintàctiques, llegibilitat i contingut adequats al curs corresponent, i tenen 5-6 preguntes d'elecció múltiple de quatre alternatives, de les quals només una és correcta.

La prova de comprensió és una prova que es pot aplicar col·lectivament. A Primer es recomana que es passi la prova amb un grup reduït d'alumnes, entre 8-10. A Segon curs es recomana passar-la amb tot el grup classe. Els alumnes han d'estar sempre asseguts en taules separades. Si els alumnes tenen poca fluïdesa lectora o presenten dificultats, tant a Primer curs com a Segon es recomana passar la prova individualment, per tal de facilitar la seva realització (ambient tranquil, més temps...).

En la prova no es controla el temps.

Materials

- Full d'avaluació de l'alumne
- Quadern de puntuació

Normes per a l'administració

En cas que els alumnes no hagin fet pràctiques per respondre preguntes d'elecció múltiple, utilitza l'exemple.

EXEMPLE

- Col·loca el full d'exemple del material d'avaluació davant de cada alumne.
- Explicació que cal donar als alumnes en el text d'entrenament (cal fer aquest text només quan els alumnes no hagin fet pràctiques prèvies per respondre aquest tipus de preguntes):
 - **Mireu, aquesta és una prova de comprensió lectora, semblant a la que haureu de fer vosaltres sols.**
 - **Primer farem un text d'entrenament. Ho faré jo perquè vegeu com s'ha de fer.**
 - Llegeixo individualment i en silenci o molt fluixet. (El mestre llegeix el text fluixet però que els alumnes el puguin sentir, fent èmfasi en l'entonació)
 - Llegeixo la primera pregunta i les quatre respostes. Només una és la correcta.
 - Penso quina és la resposta correcta (el mestre rellegeix les respostes, diu quina ha triat i explica per què).
 - Encerclo la resposta triada.
 - (Es farà igual amb totes les preguntes de l'exemple, amb la participació dels alumnes).
 - Ara que ja ho sabeu fer, podeu fer la prova.

Si els alumnes ja han fet el full d'exemple, o bé no els calia fer-lo:

1. Dóna el full d'avaluació a cada alumne. Digues que hi escriguin el nom i la data.
2. Explicació que cal donar a l'alumne abans de la prova:
 - **En el full hi ha dos textos, un davant i l'altre darrere. Haureu de llegir cada text i contestar les preguntes.**
 - Llegiu el text a poc a poc i en veu baixa. Mireu de llegir tan bé com pugueu perquè heu d'estar segurs que l'heu entès.**
 - Després heu de llegir cada una de les preguntes que hi ha a sota. Per a cada pregunta hi ha quatre respostes però només una és correcta. Penseu-ho bé i encercleu només la resposta que considereu correcta. Quan estigueu no us mogueu del vostre lloc. Esteu preparats? (pausa). Comenceu.**
3. En el cas que un alumne, davant d'una pregunta implícita, comenti que no troba la resposta, explica-li que llegeixi bé el text, que pensi i que intenti trobar la resposta correcta.
4. Quan vegis que els alumnes han acabat la prova, recull els fulls d'avaluació.

5. Corregeix el full d'avaluació de l'alumne. Puntua cada pregunta en el quadern de puntuació utilitzant la clau de respostes.
6. Valora el tipus de preguntes que l'alumne ha respost correctament, per a una posterior anàlisi, valoració i ajustament de la intervenció.

Criteris de correcció

1. **Puntuació:** es dóna 1 punt per resposta correcta.
2. Si s'encercla més d'una resposta es puntua 0.
3. **Autocorrecció.** Si l'alumne comet un error en encerclar una resposta i s'autocorregeix esborrant-la, ratllant-la, etc. i encerclant-ne una altra, es compta com a correcta.
4. Si l'alumne no encercla cap resposta, es puntua 0.

PROVA D'AVALUACIÓ DELS COMPONENTS BÀSICS DE LA LECTURA (PACBAL)

Vocabulari

		Segmentació fonèmica	Principi alfabètic	Lectura de paraules sense sentit	Lectura de paraules amb sentit	Fluïdesa lectora	Comprensió lectora	Vocabulari
P-5	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Primer	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							
Segon	1r. trimestre							
	2n. trimestre							
	3r. trimestre							

Descripció

La prova de Vocabulari (Vc) té per finalitat valorar el grau de coneixement del vocabulari escrit que té l'alumne en relació amb el context i amb la finalitat que li ha donat l'autor. La intenció d'aquesta prova no és tant conèixer el vocabulari que té o ha adquirit l'alumne, sinó més aviat la capacitat que té de comprendre el seu significat en el context d'una frase.

Es presenta a l'alumne un full amb 15 frases incompletes. L'alumne ha de llegir cada una d'aquestes frases i seleccionar una de les quatre respostes que es presenten a continuació i que es correspon amb el significat de la frase. Aquesta prova no té control de temps i la puntuació final és el nombre de respostes correctes seleccionades.

La prova de vocabulari és una prova que es pot aplicar col·lectivament. A Primer es recomana que es passi la prova amb un grup reduït d'alumnes, entre 8-10. A Segon curs es recomana passar-la amb tot el grup classe. Els alumnes han d'estar sempre asseguts en taules separades. Si els alumnes tenen poca fluïdesa lectora o presenten dificultats, tant a Primer curs com a Segon es recomana passar la prova individualment per tal de facilitar la seva realització (ambient tranquil, més temps...).

Materials

- Full d'avaluació de l'alumne
- Quadern de puntuació

Normes per a l'administració

En cas que els alumnes no hagin fet pràctiques per completar preguntes d'elecció múltiple, utilitzar l'exemple.

EXEMPLE

- Col·loca el full d'exemple del material d'avaluació davant de cada alumne.
- Explicacions que cal donar als alumnes en l'exemple d'entrenament:

- **Mireu, aquesta és una prova de vocabulari en què heu de triar l'opció que completa la frase, i que és semblant a la que haureu de fer vosaltres sols.**
- **Primer farem un exemple d'entrenament. Ho faré jo perquè vegeu com s'ha de fer.**
 - Primer llegeixo la frase molt fluixet. (El mestre llegeix la frase fluixet però que els alumnes el puguin sentir).
 - Aquesta frase no està acabada (assenyalant-la). Aquí hi ha quatre opcions i he de trobar la que completa la frase. Ara llegeixo les opcions. Només una és la correcta.
 - Penso en la frase que he llegit, torno a llegir les opcions i encerclo la que completa la frase.
 - (Es fa el mateix amb l'altre exemple, aquest cop amb la participació dels alumnes).
 - Ara que ja ho sabeu fer, podeu fer la prova.

Si els alumnes ja han fet el full d'exemple, o bé no els calia fer-lo:

1. Dóna el full d'avaluació a cada alumne. Digues que hi escriguin el nom i la data.
2. Explicacions que cal donar als alumnes:
 - **En el full hi ha una sèrie de frases que no estan acabades i que les heu de completar amb una de les quatre opcions que hi ha a sota. Recordeu com ho hem fet. Primer heu de llegir la frase i després les opcions que hi ha a sota. Finalment, heu d'encerclar la opció que completa la frase. Feu-ho tan bé com pugueu. Quan estigueu, no us mogueu del vostre lloc. Esteu preparats? (pausa). Comenceu.**
3. En el cas que algun alumne demani ajuda, se li ha de dir que continuï treballant sol i que ho faci tan bé com pugui.
4. Quan els alumnes han acabat la prova, recull els fulls d'avaluació.
5. Corregeix el full d'avaluació de l'alumne. Puntua cada ítem en el quadern de puntuació utilitzant la clau de respostes.

Criteris de correcció

1. **Puntuació:**
Es dóna 1 punt per resposta correcta.
2. Si s'encercla més d'una resposta es puntua 0.
3. Si hi ha una autocorrecció, es puntua la resposta com a correcta.
4. Si l'alumne no encercla cap resposta, no puntua.